ANUL IV. = No. 8
15 Februarie 1928.

«Vom lovi deopotrivă în străinul parazitar
și în românul necinstit și înstrăinat!»

INFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ

Organul central al «Ligii Apărării Naționale Creștine»

CUPRINSUL:

„Infrățirea Românească“: Ion I. C. Brătianu și „dreptatea“ Moților.
I. C. Cătuneanu: Intrebări supărătoare.
Ion Zelea-Codreanu: L. A. N. C. și problema jidovească.
Traian Brăileanu: „Ligă“ sau „Partid“.
V. Chendreanu: Glasul bunului simț românesc.
Ioan Potra: Din Țara Moților: Cu ajutorul lui Dzeu și a bunilor români..
Gheorghe I. Popescu: O problemă agricolă: standardizarea.
I. Bunea: Mare scandal și senzație în Gherla.
Ion Zelea-Codreanu: Pentru onor, descoperiți.
Victor Stetiu: Din lupta Maramureșului cu Jidanul Groedel.
Un observator atent: Scandal bancar.
Informațiuni: Interne și externe.

Un număr 12 Lei

Abonamentul în interiorul țării 1 an 300 Lei, 6 luni 150 Lei
„ în străinătate . . 1 an 400 „ 6 „ 200 „

Redactor responsabil: Dr. LAZAR ISAICU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
CLUJ,

IMPRIMERIA FOII „LUMEA ȘI ȚARA“
CLUJ, PIAȚA CUZA VODĂ Nr. 16

© BCU CLUJ

ANUL IV. — Nr. 8 15 Februarie 1928

INFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ

Organul central al „Ligii Apărării Naționale Creștine“

Rubrica permanentă

Pentru ca să se știe

Denunțăm din nou marelui public pe aceia, cari au apărat pe Jidanul GROEDEL în procesul cu Maramureșenii, de pe urma căruia sătenii de baștină și-au perdut pădurile ce le aparțineau de veacuri:

Apărătorii, cumpărați cu banii lui Iuda, poartă numele:
EMIL HAȚIEGANU, deputat național-țărănist și profesor la Universitatea din Cluj.
MIRCEA DJUVARA, deputat liberal și profesor la Universitatea din București.
VALERIU ROMAN, proaspăt liberal, fost secretar general al L. A. N. C.

* * *

Cine ajută pe dușmanii României la bârfirea țării?
COSTA FORU, de la „anumita presă“
ȘI
N. GHIULEA, membru în partidul național-țărănist și profesor la Universitatea din Cluj.

Ion I. C. Brătianu și „dreptatea“ Moților

In vremea noastră, din nou frământată de procesul Moților nedreptățiți prin aplicarea reformei agrare de către acela care a fost Constantinescu-Porcul, numit la timpul său călăul Moților și protectorul Jidanilor; în această vreme, când politicianii interesați și venali tot mai cred, că pot iarăși organiza o îmbelșugată afacere, obținând ca cele 14.400 jugăre de pădure și pășune din Județul Cluj rămase Jidanilor Tischler și Bürgher, scutiți de expropriere, să fie cumpărate de stat dela numiții Iudei cu prețuri enorme pentru ca **șperțuri** *grase să iasă pentru politicianii-samsari; sau când aceiași speță de politiciani samsari tot mai nădăjduiesc să mijlocească schimbul celor 14.400 jugăre cu păduri mai bune din domeniul forestier al Episcopiei unite dela Oradea, despuind astfel un așezământ creștin și național în favoarea celor doi Jidani, distribuitori de* **șperțuri** *printre rândurile politicianilor români;*

în această vreme de ticăloasă decădere, prin corupție semită, când până în sânul Consiliului de Miniștri s'a adus în desbatere și soluție cumpărării de către stat a pădurilor mai sus amintite și soluția schimbului lor, in disprețul dreptății elementare și a legii agrare care impun exproprierea totală;

Revista **Infrățirea Românească**, *cu simțu-i sever și obiectiv, își înțelege datoria să aducă omagiile ei aceluia, care spre paguba țării s'a coborât în mormânt înainte de timp, și caută să dea glas sentimentului de unanimă aprobare românească, destăinuind marelui public următoarele cuvinte memorabile pe care marele bărbat de stat Ion I. C. Brătianu, cu câteva săptămâni înainte de a muri, le-a rostit lapidar și autoritar în sânul Consiliului de Miniștrii, spre a risipi atmosfera de ispită venală, în care se coborâse chestiunea Moților. Iată ce a spus:*

„Nici cumpărare, nici schimb nu admit: ci numai dreptate Moților, cum am semnat eu personal. Nu vreau ca sub guvernul meu să se producă o afacere ca afacerea generalului Mircescu cu schimbul. Domniavoastră, D-lor Miniștri, ați vrea așa ceva? Chestiunea schimbului nu poate să intre în procesul-verbal al ședinței Consiliului de Miniștri“.

Așteptăm să vedem, dacă guvernul actual merge până la capăt pe linia trasă de Ion I. C. Brătianu. Calea s'a deschis: procesul Moților cu Jidanii Tischler—Bürger a început la Huedin.

INFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ

Intrebări supărătoare

Partidele politice, astăzi toate jidovite, impută L. A. N. C. ca are un program irealizabil, că măsurile ce preconizează nu se pot legifera. In schimb se laudă, că ele fac, la guvern, o politică conform cu interesele bine cumpănite ale neamului nostru. Toate se laudă, că nici o prevedere nu le scapă spre a asigura ridicarea elementului românesc în România întregită. Toate se laudă, că ele în cadrul dreptului în vigoare și al tratatelor de pace luptă în mod discret dar eficace la stăvilirea puterii crescânde a Iudaismului cotropitor.

Vorbind cu oricare fruntaș politic din orice partid, îți șoptește la ureche mai ales această ultimă afirmațiune, având în glas un accent de mândrie pentru dovadă de atâta curaj! Auzindu-l îți face impresia, că pentru el eroismul celor eari au căzut la Mărășești e un moft față de fapta lui temerară de-a te asigura în patru ochi, cu voce abia perceptibilă, că luptă și el contra Jidanilor.

Nu exagerez; în așa hal de lașitate au ajuns fruntașii vieții noastre publice.

Spre a se convinge fiecare Român, cu judecată proprie și dezinteresată, cum dăinuiește la noi lipsa de prevedere sau neputința guvernanților de a lua măsuri pentru orientarea și realizarea unei politici naționale, voiu da

© BCU CLUJ

două exemple, luate din viața bietului nostru popor.

Este o regulă elementară de bun simț, ce nu se poate defini, pentru-că toată lumea cu un dram de minte și cu instinctul de-a se strecura prin nevoile existenții, înțelege, că atunci, când sub acoperemântul țării tale se adăpostesc și neamuri alogene, trebue să faci numărătoarea populației ca să știi câți sînt de-ai tăi în această țară și câți sînt de alt neam.

Ei bine, acest gând simplu, care naște în orice minte românească de la coarnele plugului, nu a pătruns la conducerea partidului liberal și național-țărănist cu așa tărie, încât să fie susținut ca un punct de program, ce trebue fără zăbavă realizat. Se împlinește în curând, la sfârșitul acestui an, un deceniu de când trăim în România întregită, și nu am auzit glasuri autorizate de la tribuna Parlamentului, din partidul liberal sau național-țărănist, care să ceară imperios recenzământul general al populației.

Face excepție onorabilă, dar și lamentabilă în același timp, partidul zis al poporului. In adevăr, el a încercat să facă numărătoarea în primăvara anului 1927, dar a avut așa de puțină autoritate Ministerul de Interne, încât în toate orașele mari cifrele rezultate au însemnat mistificarea realității cu batjocorirea inițiativei D-lui Goga. Cine s'a făcut vinovat de atare faptă? Bine înțeles, aceia cari au avut interes să nu fie numărați, să nu știm câți sînt: în primul rând *Jidanii*. Ei sînt năvălitorii clandestini ai României mari; ei au sporit numărul elementelor parazitare, deci neproductive dar consumatoare, în așa măsură, încât au interesul să rămânem în ignoranță asupra adevăratei situațiuni. Ei au intuiția exactă, că dacă am cunoaște exact numărul Jidovimei trăitoare astăzi la noi, între Nistru și Tisa, din două una: ori o politică națională și creștină s'ar impune tuturor conștiințelor românești, ori o mișcare populară față de tembelismul cumpărat al partidelor politice inexorabil ar isbucni.

Alt exemplu. De ani de zile se discută problema gravă a alcoolismului. Cuvântul grav este un eufemism. Realitatea trebue altfel caracterizată, dacă iubim adevărul. Nu este vorba de o primejdioasă amenințare, este vorba de faptul actual al uciderii sistematice prin alcool a populației noastre rurale. Pier încet încet țăranii noștri din Maramureș, din țara Moților, din Nordul Ardealului, din Bucovina, otrăviți cu alcoolul debitat în cârciumile jidovești. S'au ocupat de acest flagel atâtea congrese; s'au votat moțiuni și hotărîri de a se interveni pe lângă guvernele noastre; a ridicat glasul său autorizat I. P. S. S. Mitropolitul Primat al României întregite, actualul Patriarh și Inalt Regent Dr. Miron Cristea; a depus guvernul liberal în Iunie 1925 un proect de lege la Cameră pentru înfrânarea alcoolismului cu reglementarea fabricației și a debitului de alcool. Atâtea și atâtea bună-voințe și încercări! Care a fost rezultatul?

Bântue astăzi aceiași mizerie în populația noastră rurală, din cauza alcoolismului, ca și mai înainte.

Proectul de lege adus de d. Vintilă Brătianu zace și astăzi în cartoanele Camerii.

S'au luat unele măsuri, cari nu înfrânează răul: s'a scumpit alcoolul, pentru ca cei viționși să-l aibă cu mai mari sacrificii; s'a impus în comerț diluarea lui, spre a fi mai puțin vătămător.

Dar vă întreb, d-lor politicieni, cari cu toții vă bateți cu pumnii în piept că vă dor durerile neamului, pentruce nu ați păsit energic să se voteze cu un ceas mai înainte proectul de lege depus la Cameră în Iunie 1925? Pentruce, domnilor liberali, cari ați exercitat cel mai mult timp puterea în România întregită dispunând de majorități parlamenlare, pentruce nu v'ați grăbit să ajungă lege proectul amintit? Când *în Maramureș, fiecare casă de Jidan este o cârciună clandestină*, un debit de alcool amestecat cu alte esențe ucigătoare, ce mai așteptați domnilor pretinși patrioți ai partidului liberal?

Este incurie? Atunci unde vă este prevederea, fără decare orice guvernare constitue o nenorocire generală?

Este frica, să nu loviți în interese jidovești? Atunci care vă este fundamentul național al politicii zise național-liberale, cu care vă lăudați?

Am luat din viața trudită și exploatată de politicianii a neamului nostru două mari neajunsuri, cărora printr'o politică românească li s'ar putea pune capăt. Aici nu este vorbă de măsuri, ce nu se pot legifera, cum ne impută partidele politice, că preconizăm noi ligiștii. Recenzământul general al populației și combaterea efectivă și curajoasă a alcoolismului intră în programul de activitate al oricărui partid de guvernământ. Pentruce, domnilor, cari exercitați puterea, nu satisfaceți aceste urgente cereri ale nației în suferință?

Pentruce, domnilor, cari v'ați perdut capul și simțul românesc în goana pătimașe după guvern, nu suflați un cuvânt autorizat, oficial al partidului național-țărănist, în combaterea drastică, radicală a alcoolismului răspândit și favorizat de Jidani?

Partidele de guvernământ au rămas țării datoare cu o serie de făgăduințe neîmplinite și de măsuri ce trebuiau de mult luate; de aceia țara este sătulă și de hipocriza unora și de demagogia altora.

I. C. CĂTUNEANU

L. A. N. C. și problema jidovească

Nimeni nu poate tăgădui, că nevoile, trebuințele, ca și problemele de propășire ale oricărei națiii, sunt numeroase, sunt feliurite, sunt complicate, înlănțuindu-se între ele. Și mereu altele, la intervale de timp mai lungi sau mai scurte. Intre aceste nevoi, trebuințe și probleme, intervin însă câteodată — nu de multe ori în viața unei națiii — și probleme de acele, cari le fac pe toate celelalte să amuțiască. Să fie pentru un anumit timp înlăturate din preocuparea publică a nației. Sau să fie numai întru atâta luate în considerare, întrucât ar putea să ajute, să contribuie la deslegarea problemei, către care în acel timp se îndreaptă toată preocuparea și toată încordarea nației respective. Spre exemplu, un astfel de moment este în viața unei națiii, când ea se află în stare de războiu serios.

Am zis războiu serios, pentrucă sunt și războaie, de resultatul cărora atârnă numai stăpânirea unei fâșii de teritoriu, stăpânirea unei colonii. Sau bunăstarea economică, influența asupra altor state. In sfârșit demnitatea, gloria națională. In cazul unor astfel de războaie, o națiie poate să-și permită luxul de-a se ocupa în acelaș timp și de alte probleme, să-și caute și de alte treburi, deși chiar în cazul acesta preocuparea principală va fi tot războiul și grija biruinței.

Sunt însă și războaie — mai rar, dar sunt — de rezultatul cărora atârnă tot viitorul și viața însăși nu numai a statului respectiv, ci chiar a nației. Intr'o astfel de împrejurare toate celelalte probleme sunt înlăturate. Toate nevoile trebue să tacă. Toate puterile nației se încordează numai în direcția războiului. *Și nu rămâne decât o singură preocupare obștească*: **victoria!**

Și este firesc să fie așa. Este vorba doar de viața nației! *Altfel* nu se poate întâmpla decât atunci, când o națiie, pentru pacatele și ficălășirea ei, este sortită de Dumnezeu peirii.

Printr'o *mare cumpănă* trece și națiia noastră românească în timpul de față. Timp de *grea cumpănă*, care pune în pericol însăși viața nației, ca

© BCU CLUJ

niciodată în cursul existenței noastre nu de două, ci de multe milenii!

Este vorba de războiul, pe care neamul jidovesc din toată lumea ni l-a declarat pe față la 1919, prin tratatul dela St. Germain. Tratat cu clauza acordării, cu deasila și în massă, de drepturi politice — drepturi de cârmuire a țării deopotrivă cu băstinașii — tuturor Jidanilor aflători pe teritoriul României întregite. Cum și drepturi de grabnică și ușoară încetățenire tuturor Jidanilor, cari se vor așeza pe viitor în țară.

Și dacă ar fi vorba de un războiu propriu zis, care se duce cu armele câmpului de luptă — tun, pușcă, grenadă, baionetă — nici o grije n'am avea. Doar de mii de ani n'am mânuit altceva decât arma, plugul și fluierul. Și Dumnezeu a voit să ne deprindem cu câmpul de luptă, ca nici-un alt neam din lume. Dar războiul acesta, pe care ni l-a declarat Jidovimea din toată lumea, se duce cu arme, pe cari sufletul nostru de ostași oțeliți, dar onești, nu le-a cunoscut niciodată. Armele lor sunt: minciuna, viclenia, corupția, otrava alcoolului, camăta banilor din imensitatea capitalurilor prădate dela toate popoarele arice, pornografia, arginții mituirii, aurul trădării, subminarea familiei, distrugerea credinței creștine, otrăvirea înceată a sufletului prin anume cărți și gazete, învrăjbirea înșilor, a grupărilor, a claselor sociale, slăbirea instituțiilor, subminarea temeliilor statului, provocarea războaielor între state, și eterna conspirație contra omenirii și a lui Hristos. Toate aceste arme mânuite cu îndămânare și din întuneric. Din întunericul statului lor tainic, puternic organizat prin Cahaluri și Sanhedrinuri secrete, având ca avangardă Francmassoneria internațională!

Să ni închipuim, că pe câmpul de luptă o oaste ar fi atacată cu arme, pe cari nu le posede, și de un inamic ale cărui unități organizate reușesc să se facă invizibile. Nu-i vezi decât izolați, când cerșesc milă, când se arată prietenoși, când se plâng de nedreptăți și de suferinți, când zimbesc, iar când te atacă nu-i vezi!

Deaceia războiul acesta este mai periculos decât toate, pe câte le-a înfruntat neamul nostru în cursul miilor de ani. Și cu atât mai mult, cu cât acest inamic își urmărește planurile zeci de ani, sute de ani, cu îndărătnicie satanică. Așa de exemplu ei ne-au declarat războiu fățiș abia la 1919, însă invadarea sistematică a teritoriului românesc a început încet și pe nesimțite cu zeci de ani — aproape cu o sută de ani — în urmă. *Și cu plan!* Cine crede că Jidanii au venit, s'au strecurat, au invadat, au năvălit la noi *întâmplător*, și *numai atrași de bogăția țării*, de blândeța, de omenia, de nepregătirea economică a Românului, și numai împinși de anume împrejurări mai grele pentru ei prin alte țări, acela dovedește că *nu cunoaște deloc organizația secretă de stat a Jidovimii.* Cea mai puternică din câte organizații de stat au existat vreodată în lume.

Dar oricât de puternici sunt ei și oricât de slabi noi, odată ce ne-au declarat războiul *trebuie să-l ducem. Trebuie* să ni apărăm *țara și existența* nației noastre!

Unii, chiar dintre cunoscătorii temeinici, se vor întreba poata, dece Jidovimea a găsit că trebuie să ne atace *acuma*, și în special pe noi Românii. Explicația este ușoară și clară, deși s'ar părea, că atacul lor special contra noastră contrazice planul lor de dominație mondială, de cucerire a întregului glob, de robire a *tuturor* popoarelor fără deosebire. Este adevărat. Aceasta este himera pe care o urmăresc cu persistență și îndărătnicie în cursul secolelor. Rezultă clar din declarațiile îndrăsnețe ale mai multora dintre conducătorii lor, cași din lumina sinistră a *„Protocoalelor Înțelepților Sionului"*. Sunt mânați spre această țintă nu numai de organizația lor secretă, nu numai de instinctul lor parasitar, ci chiar de răstălmăcirea talmudică a vechii lor religii, ajunsă astăzi o pseudo-religie!

Da, urmăresc stăpânirea lumii întregi. Dar când văd, că nu pot ajunge la țintă deodată, printr'o uriașă revoluție bolșevică în toată lumea — cum au încercat sistematic după războiu — atunci se resemnează de-a ajunge treptat, în etape, la țintă, cucerind încet țară după țară. Bineînțeles, fără a-și pierde pozițiile pregătitoare, câștigate în celelalte țări.

In vremile de față țara — care li se pare nu numai cea mai ușor de cucerit, dar și cea mai importantă pentru urmărirea planului celui mare — este țara noastră, România. Li se pare ușor, fiindcă România-Mare este proaspăt închegată, încă neconsolidată. Cu unele minorități creștine, cari nu ne iubesc, și cu mulți dușmani împrejur, cari ne urăsc. Ușor, fiindcă Jidanii au imigrat mai dinainte pe teritoriul nostru într'o proporție, cum n'o au în nici o țară din lume. Ușor, fiindcă au credința, că nu mai are cine le rezista: Clasa boierimii băștinașe au distrus'o demult prin camătă și prin vicii, iar clasa burgheză, a comercianților, meseriașilor, industriașilor români, au desființat-o, am putea zice din fașă, prin concurență șireată și necinstită. Și doar în asemene împrejurări grele, clasa burgheză bogată este aceia, care opune o rezistență hotărîtoare. In sfârșit ușor, fiindcă nu văd în fața lor decât o *țărănime* blândă, în mare parte analfabetă, patriarhală, și *cărturari*, cărora au apucat a li otrăvi într'așa grad sufletele, încât nicăiri nu găsesc mai mulți și mai devotați slujitori politici — răspândiți prin toate partidele — ca la noi.

Dar nu numai ușor, ci și de însemnătate hotărîtoare pentru Jidovime. De însemnătate hotărîtoare pentru înaintarea neamului lor spre ținta cea mare, *din cauza poziției geografice a României.* Țară, care nu numai că a rezistat tuturor încercărilor de bolșevizare în cursul războiului mondial și după războiu, ci spre a nu fi încunjurată, a îndrăznit a opri la Budapesta lui Bela Kuhn marșul triumfal al comunismului, care în câteva luni, prin încurajarea apropierii, urma să se răspândiască asupra Italiei, Austriei, Germaniei, Bulgariei, etc. asupra Europei. Și să aducă asupra lumii stăpânirea jidovească în tocmai ca în fosta împărăție rusească. Marșul triumfal al steagului roș, cu steaua jidovească pe el a fost oprit. Planul măreț s'a prăbușit în praf: *Numai din cauza României!* Experiența s'a făcut; Precum odinioară întinderea Islamului a fost zăgăzuită de vitejia românească, tot așa astăzi lupta de întindere a stăpânirii jidovești asupra lumii — având ca bază de operații teritoriul cucerit al fostei Rusiei — nu poate înainta din cauza României. Mai ales acuma în urma aliaților ei, și în special în urma întinderii valului de apărare prin alianța cu Polonia. *Deci înainte de orice trebuește cucerită România.* Desigur nu cu armele obicinuite ale câmpului de luptă, ci cu vechile arme ale Jidovimii, pe cari le-am enumărat mai sus, și despre cari ei sunt convinși — *până acuma* — prin experiență, că nu dau greș.

Apoi stăpânirea acestei țări de către Jidovime ar fi de importanță foarte mare pentru planul lor cel mare, din cauza bogățiilor nemăsurate ale teritoriului. Căci doar bogățiile, ca mijloc, joacă un rol principal în executarea planului lor de dominație mondială.

In sfârsit visul este atât de atrăgător, atât de plăcut: O țară bogată, ca foarte puține în lume. Cu întindere destul de mare. Cu situație geografică minunată: La gurele Dunării, între Lumea Apusului și Lumea Răsăritului!

Țăranului român îi mai trebue încă puțin alcool amestecat cu vitriol, puțin sifilis, o sărăcie mai sistematizată, și în scurt va degenera. Nu până la plângere complectă — ca nenorocita rassă a Pieilor Roși, — ci exact cât trebuie pentru a fi un rob supus, un bun animal de muncă. Cât despre goimii cărturari, intelectuali, puțină grijă. Vor fi utilizați cu folos în atâtea biurouri ale diverselor întreprinderi înfloritoare jidovești. Chiar astăzi doar

© BCU CLUJ

atâția politicieni mari și mici — din toate partidele — sunt foarte bucuroși, că-s primiți prin diferite consilii de administrație ale întreprinderilor jidovești, spre a fi salariați de Jidani, pe cari îi servesc cu tot devotamentul în contra intereselor nației românești! Desigur, astăzi nu muncesc, ci sunt plătiți numai pentru vânzarea indirectă și directă a intereselor nației românești. Atunci vor trebui să munciască din greu. Politica? Asta o vor face atunci stăpânii țării direct, nu indirect prin mijlocirea goimilor slujitori, ca în cele mai multe cazuri astăzi!

Pentru țara aceasta devenită a lor, ar putea să păstreze chiar numele „România", precum au păstrat pe vremuri numele de „Palestina", care nu este denumire jidovească, ci nume dat de populația băștinașă arică, asupra căreia s'au suprapus, au robit-o, și au întemeiat statul lor. Dar n'au schimbat numele țării, ci a rămas tot „Pilișt̂im," adică „țara Philistenilor", adică „țara Pelasgilor". Deci țară arică, caşi a noastră. Nu fie în măsură, cum zice Românul!. Și nu erau în proporție mai mare față de băștinașii de acolo, decum sunt astăzi față de noi!

Iată așadar pentruce prin tratatul dela St. Germain dela 1919 Jidanii din toată lumea ne-au declarat războiu. *Voiesc să cuceriască această țară.* S'o smulgă din mâna noastră. *S'o prefacă în țara lor.* Ei să fie stăpânii țării. Iar pe noi, din stăpânii țării, să ne prefacă în slugile, în robii lor!

Și dela declararea războiului ofensiva lor a continuat zi cu zi, fără întrerupere. In câteva cuvinte, foarte pe scurt, să arătăm care-i situația astăzi, după abia opt ani de ofensivă a Jidovimii:

1. Au intensificat invasia în țară într'o măsură fără precedent în istorie. La 1918 erau pe teritoriul României de astăzi, cel mult un milion de Jidani. Chiar atunci, și cu acest număr, erau într'o proporție mai mare, decât în oricare altă țară. *De atunci însă și până astăzi au invadat necontenit de peste toate hotarele.* Au invadat, parte primiți „temporar" de diferitele guverne — fapt cu care unii oameni politici se laudă fățiș, pentru a obținea bunăvoința Jidovimii din țară și din străinătate, — parte aduși cu certificate false eliberate de rabini și de „U. E. R.", precum s'a dovedit cu acte oficiale. Iar cei mai mulți s'au strecurat pe furiș peste granițe. Și se furișează necontenit și astăzi, orice pază ar fi. Unii dintre noi socotesc, că numărul Jidanilor a ajuns astăzi la două milioane. Evident număr colosal de mare. Eu cred însă că se înșală. Sunt adânc convins, că numărul lor trece astăzi de trei milioane. Veți zice poate, că ar fi bine să se facă o numărătoare. Intâiu trebuie să fie cine să ordone acea numărătoare, și al doilea să aibă *cu cine s'o facă,* adevărată și sinceră. Puțini își dau seama cât de sus și cât de jos a străbătut otrava corupției jidovești, menită a paraliza orice încercare de rezistență în orice direcție. Jidanii s'au opus în toate timpurile încercărilor de-a fi numărați. Atât pentru interesul ce-l au de-a nu se cunoaște numărul lor — ca să nu se sperie lumea — cât și din erez religios, chiar când erau în Palestina, religia lor talmudică interzicea cu străşnicie numărarea populației. Iar acum în țară la noi vor găsi o sută de mijloace pentru a împiedeca aflarea numărului lor esact, oricât i-ar costa această împiedecare. Pseudo-religia lor li interzice să se numere măcar ei în de ei! Dealtfel a încercat o numărare dl Goga, când era Ministru de Interne, și n'a putut ajunge — dupecum se știe — la niciun rezultat. S'a dovedit imposibilitatea.

Apoi, pe măsura invasiei, s'au întins în toate direcțiile cu iuțeală de necrezut, acaparând — am putea zice — *toate* isvoarele de viață ale nației românești. Au acaparat nu atât sprijiniți de finanța jidovească internațională, cât prin specula lor necinstită și prin prădăciunea lor sprijinită de politicianii mari și mici ai tuturor partidelor noastre. *Au acaparat totul cu banii noștri și cu munca noastră prădată!* Dar să încercăm o privire generală:

2. Au cuprins moșii întinse, nenumărate. Iar dintre acele, pe cari nu le-au cumpărat încă, întreb, câte nu sunt datoare la băncile jidovești, cu sume din ce în ce mai mari și cu procente din ce în ce mai ridicate? Deci indirect sunt stăpâni aproape asupra tuturor moșiilor.

3. Au cumpărat zeci de mii de pământuri și gospodării țărănești. Iar pe acele, pe cari nu le-au cumpărat, sunt tot ei stăpâni, întrucât întregul comerț de cereale — direct sau indirect — este în mâna lor. Ei cumpără toate produsele pământului și ale muncii țăranului, și tot ei îi vând țăranului toate câte îi trebuiesc — și mai ales câte nu-i trebuiesc! In ambele cazuri numai ei singuri hotărăsc prețurile. Prin această cheie ei sunt stăpâni absoluți nu numai asupra pământurilor ci și asupra brațelor de muncă ale țărănimii întregi. Prin stoarcere sistematică țăranul devine din an în an mereu mai sărac, mai dator, mai aservit, mai umilit, mai rob!

Iată prin urmare întreaga bogăție agricolă a țării în stăpânirea Jidovimii!

4. Exploatarea pădurilor? Una din cele mai mari bogății ale țării. Bogății de sute de miliarde se părăduiesc cu iuțeală fantastică. Munții rămân goi, isvoarele seacă, ploile se rărește, seceta se intinde asupra țării din ce în ce mai mult. Se primejduiește viitorul agricol al țării. *Și în modul cel mai grav se pericliteză apărarea națională în timp de războiu!* Mai ales în timpurile de astăzi, când războaiele vor fi duse cu aeroplane și cu gaze. Față de aceste arme cumplite, cetățile, fortificațiile de orice fel nu mai au nici o valoare de rezistență. Locul lor trebuie să-l iee dealurile cu păduri și munții cu codri. *Raderea lor înseamnă distrugerea apărării noastre naționale!*

Cine ni distruge codrii și ni pradă munții mai rău ca în țările sălbatecilor? Răspunsul îl știe toate lumea: 98% din valoarea exploatărilor de păduri se află în mâna Jidanilor!

5. *Marile bogății ale subsolului,* dela petrol până la tot soiul de mine, sunt în stăpânirea lor în cea mai mare parte!

6. Au pus stapânire pe cea mai mare parte din *comerțul de alimente și de beutură prin sate și orașe,* pentruca să poată stoarce direct munca țăranului și a muncitorului manual, și mai ales pentruca să-i poată otrăvi încet, pe nesimțite. Prin alcool, prin băuturi falsificate și prin amestecuri de otrăvuri în băuturi, precum s'a dovedit de-atâtea ori. *Se urmărește sistematic degenerarea fizică și otrăvirea sufletească a nației noastre.* Cum și rătăcirea și stăpânirea ei prin diferite propagande viclene, cu prilejul beției.

7. *Au acaparat târgurile și orașele.* Și e doar un adevăr elementar, că târgurile și orașele au rolul cetăților din timpurile mai vechi. *Cine e stăpân pe orașe, acela e stăpân pe țară!* Ei bine, cucerirea orașelor noastre în ultimii ani — dela războiul lor fățiș în contra noastră — s'a produs cu o iuțeală fără pereche în istoria universală! Un singur exemplu: Bucureștii, capitala țării. La 1918 era încă un oraș românesc în ce privește valoarea proprietății urbane. Astăzi *valoarea* proprietății urbane a capitalei — inima țării — a ajuns, numai în câțiva ani, în cea mai mare parte în stăpânirea Jidanilor. Și așa cu toate orașele mici și mari. *Sub ochii noștri, care după case, străzi după străzi, și cartiere întregi au trecut în stăpânirea Jidovimii!*

8. *Meseriile, industriile, comerțul, banii sunt în stăpânirea lor.*

9. *Au acaparat puterea formidabilă a presei.* Românul își plătește singur otrava, care i se servește zilnic, cumpărând gazete, despre cari de cele mai multe ori nici nu știe că sunt

© BCU CLUJ

jidovești. Prin gazetele lor numeroase ei învrăjbesc, calomniază, disolvă orice încercare de rezistență, terorizează!

10. *Au străbătut în instituțiile de căpetenie ale țării:* In armată, în magistratură, în învățământ, în advocatură, în administrație, în parlament! Până și din Biserică au reușit să câștige clerici fruntași, cari să-i sprijine, și episcopi, cari să li predice prin sinagogi, încurajându-i! Iar toate guvernele țării, rând pe rând, execută supuse și fără murmur orice cer ei!

10. *Au pătruns ca membri în toate partidele politice, și au pus stăpânirea asupra celor mai mult fruntași politici* prin sistemul întroducerii lor — cu tantieme grase — în consiliile de administrație, începând dela băncile cele mari și până la cele mai mici întreprinderi și afaceri. Au întins corupția sub toate formele de sus până jos!

Iată pe scurt rezultatul ofensivei Jidanilor, în câțiva ani. Rezumat, *întâmplător,* în 11 puncte. Probabil că întâmplarea voiește să ni arate, că situația nației românești a ajuns în ceasul al 11-lea!

Jidanii se găsesc deci în plină și irezistibilă ofensivă pentru cucerirea complectă a țării, pentru robirea și nimicirea nației noastre românești. Am putea zice, că dela declararea războiului lor contra noastră, adică dela 1919 și până astăzi, ei au mers mai mult într'un marș triumfal. N'au întâmpinat decât doar mici hârțuieli. Dealtfel nici nu prea era cine să li opună rezistență. Boierimea băștinașă — cum am spus mai sus — nu exista. Clasa burgheză a fost de mai 'nainte distrusă. Iar țărănimea — numai cu instinctul ei de conservare a rassei — era încă buimăcită de cumplitul tribut de sânge, pe care a trebuit să-l dee în războiul cel mare al lumii. Deci n'a avut cine rezista. Câțiva intelectuali neînrolați în partidele jidovite și o mână de studenți idealiști, ce-ar fi putut face mai mult, decât au făcut?

Și dacă ar fi să ni închipuim că războiul Jidovimii ar merge tot așa înainte, adică fără o contra-acțiune, un contra-asalt temeinic organizat, atunci am putea ușor calcula, câți ani li-ar mai trebui ca să-și ajungă pe deplin ținta: Țara a lor și noi robi!

Dar noi credem, că încă nu-i cazul să desnădăjduim. Incă nu putem zice că totul e pierdut. Națiа românească începe a se trezi din toropeală. O trezesc fanfarele de biruință și chiotele de bucurie ale Jidovimii. Se va trezi națiа, atâta câtă este și așa cum este. Adică se vor trezi din toate păturile românești aceia a căror suflete n'au fost încă ferecate de Jidani și de partidele jidovite. *Numai aceștia sunt astăzi națiа. Și națiа aceasta se va organiza sub steagurile desfășurate și va da contra-atacul. Acest contra-atac e singura — dar și întreaga — speranță!*

In numele acestei singure speranțe L. A. N. C. a desfășurat steaguri de luptă și le ține sus. Că au fost chiar dela început neînțelegeri, cari au trebuit să ducă la schimbarea comandantului? Această împrejurare, neașteptată și regretabilă, nu îndreptățește pe niciun luptător adevărat la descurajare, la desnădejde. Câți generalissimi n'a trebuit să schimbe Franța până la la victorie. Și nici un soldat francez n'a aruncat arma când s'a schimbat un generalissim, pentrucă *ostașul nu luptă nici pentru el, nici pentru generalissim, ci pentru țara lui!* Deci mobilizarea luptătorilor adevărați se va face treptat. Alături generația tânără și oțelită se organizează și ea în „Legiunea Arhanghelul Mihail". Spre a fi sau o avantgardă furtunoasă sau o rezervă de asalt, menită „a sdrobi dușmanul sub călcâie"!

Așa că Jidovimea, în războiul ei de cucerire a țării noastre, abia de-acum înainte va vedea ce poate națiа românească, atunci când e vorba să-și apere pământul strămoșesc și viața ei, totașa de veche ca-și țărna acestei țări. Războiu ne-au declarat, războiu de cucerire ni fac? Război vom face și noi! *Deci acțiunea noastrănu este o simplă politică de partid, ci este un sfânt război național!*

Așadar oricât de vast este programul L. A. N. C., oricât de însemnate și de numeroase sunt punctele lui, ele nu pot fi luate în considerare, decât ca auxiliare ale preocupării principale: războiul contra invaziei jidovești! Și a singurei ținte: Victoria!

Prin oricâte peripeții, încordări și jertfe am trece, noi de rezultatul final nu ne vom îndoi!

Huși, 24 Ianuarie 1928.

ION ZELEA-CODREANU

„Ligă" sau „Partid"

Politicianii sunt oameni practici cari urmăresc scopuri precise și năzuesc a obține rezultate imediate cu un efort minim: Fiind la putere ei vreau să se mențină cât se poate de multă vreme, fiind în opoziție ei vreau să ajungă cât se poate mai repede la putere. Toate manifestațiile verbale ale politicianilor servesc acestor scopuri, precum și alegerea mijloacelor de acțiune e determinată de ele.

Astfel un politician din opoziție vorbind de desordinele dela Oradea, a afirmat că la noi e mai rău, decât era în Rusia țaristă. Căci acolo se făceau pogromuri, dar sinagogele erau apărate de Cazaci. (Concluzia logică ar fi că acel domn, venind la putere, va îngădui uciderea în massă a jidanilor, dar va salva sinagogele.) Alt politician, la putere, a găsit o formulă mai simplă. Dat fiind că studenții sunt autorii desordinelor, guvernul va desființa studențimea, prin mitraliere și bacalaureat!

Cazaci, mitraliere și bacalaureat sunt deci mijloacele propuse de politicieni pentru rezolvirea problemei jidovești, adică pentru a-și asigura sprijinul jidanilor.

Noi au propus rezistența activă în toate domeniile vieții sociale. L. A. N. C. s'a constituit cu scopul de a organiza această rezistență. A organiza înseamnă a studia cauzele fenomenelor și a găsi mijloacele pentru a obține efecte ce se pot prevedea.

Prin invazia jidanilor în Țara noastră, s'a deschilibrat cu desăvârșire sistemul social. Ei s'au interpus ca un corp străin între elită (clasa conducătoare) și mulțime și, prin puterea lor economică, amenință a opri circulația normală a elitelor, ocupând ei toate locurile de conducere. Decadența clasei conducătoare naționale e accelerată prin corupție și lux, clasele de jos sărăcesc prin cămătă și alcool, și jidanii vor trebui să rămână, fără mari sforțări din partea lor, stăpânii situației — dacă nu va interveni reacțiunea.

Și pentruca această reacțiune să se producă fără mari zguduiri și fără primejduirea echilibrului social (care i-ar putea sălta dintr'odată pe jidani la conducerea Statului cum s'a întâmplat în Rusia), s'a constituit L. A. N. C.

Ideia inițială a fost, ca Liga să cuprindă pe toții Românii cari văd primejdia jidovească și sunt convinși de nevoia de a reacționa. In urmă s'a hotărât ca membrii Ligii să nu facă parte dintr'un partid politic. Această hotărîre i-a dat L. A. N. C. posibilitatea să ia parte la luptele politice ce se dau între partidele politice.

Dacă L. A. N. C. ar fi renunțat la acest mijloc, ea ar fi putut încerca să înriurească prin membrii ei legați în acțiunile lor politice de o doctrină bine stabilită și răspândiți în diferitele partide, asupra atitudinii acestor partide în chestia jidovească. Dar atunci ea ar fi trebuit să fie o asociație secretă, cum este francmasoneria, care desigur își execută înfluența în partide în favorul jidanilor. Imposibilitatea unei astfel de organizații se poate lesne dovedi. In primul rând eterogeneitatea elementelor din care se compune L. A. N. C. e o piedică. Lipsesc apoi

© BCU CLUJ

încă elementele pentru organizaţia internaţională a apărării intereselor naţionale şi şi creştine. Fărămiţarea naţională, confesională, economică a lumei creştine le-a înlesnit jidanilor cari reprezintă o unică naţiune, confesiune şi clasă economică şi răspândită în toată lumea să organizeze societăţi secrete pentru pregătirea dominaţiunii lor mondiale. Membrii L. A. N. C. intraţi în partide n'ar fi putut acţiona, ar fi fost înlăturaţi în scurtă vreme de la orice post conducător (dacă prin ipoteză ar fi putut ajunge) şi înlocuiţi prin „slugi jidoveşti", cum e termenul tehnic.

N'a rămas deci decât organizarea „legală" a L. A. N. C. cu statute în regulă şi impunându-se membrilor ei condiţia să nu intre în niciun partid politic.

Prin acest fapt L. A. N. C. şi-a pierdut caracterul de „Ligă". Ea nu mai poate fi numai un suport pentru celelalte partide în lupta lor de apărare împotriva jidanilor, ci ea îşi ia asupra sa obligaţiunea de a rezolvi pe cale politică această problemă — împotriva partidelor politice cu cari concurează pentru ajungerea la putere.

Stând astfel lucrurile, toată discuţia în jurul problemei, dacă L. A. N. C. e „Ligă" sau partid e sterilă. Unii afirmă, că Liga e Ligă şi nu e partid. Suntem de acord. Alţii zic: prin faptul că Liga ia parte la luptele politice împotriva partidelor politice oprind intrarea membrilor ei în „alte" partide, ea însăş a devenit partid; suntem de acord. Şi concilierea s'ar putea face foarte lesne. Căci chiar când unii i-ar zice Ligii partid, sau ceilalţi partidului Ligă — *realitatea nu s'ar schimba.*

Inconciliabilă ar fi opoziţia dacă cele două părţi ar porni dela definiţii rigide ale noţiunilor „Ligă" şi „Partid", şi ar vrea să schimbe realitatea în conformitate cu aceste definiţii.

Să ne imaginăm că L. A. N. C. trezeşte „curentul antisemit", dar renunţă la organizaţii disciplinate cum le au sau năzuesc să le aibă celelalte partide. Trezirea curentului se face prin presă, broşuri, prin tineri însufleţiţi de cele mai nobile sentimente naţionale. Dar lipsind cadre bine închegate şi conducători cu simţul răspunderii, deci o „maşină" indispensabilă unei grupări politice cu scopuri bine determinate şi mijloace de acţiune bine cumpenite şi adaptate scopurilor, „curentul" poate fi captat de orice grupare politică şi utilizat pentru scopurile ei. Şi partidul liberal, şi cel averescan şi cel naţional, pot manevra cu curentul creiat de Ligă, îl pot deslănţui şi-l pot înăbuşi când vroesc. Un exemplu: revolta ţărănească dela 1908. Să dau şi un exemplu mai recent? Cred că nu e nevoe, fiindcă îl cunoaştem cu toţii. Şi dacă vom merge pe această cale vom avea în curând o serie de exemple...

Şi „Liga" ar avea numai menirea să apere „ţapii ispăşitori" şi să-şi ia răspunderea pentru efectele manevrelor partidelor politice?

Desigur curentul antisemit e puternic şi între studenţi şi între ţărani. Şi unii şi alţii au motivele lor, foarte puternice, să reacţioneze în faţa primejdiei jidoveşti. Ţăranii reacţionează prin votul ce-l dau la alegeri candidaţilor Ligii. Ei trebuesc organizaţi, treziţi, încurajaţi şi conduşi. Curentul desordonat i-ar împinge la acţiuni violente, la revolte pe cari orice guvern le-ar înăbuşi în sânge. Studenţii mai puţini la număr, strânslegaţi prin viaţa comună, prin interese comune pe cari le cunosc şi le discută, cum discută şi asupra mijloacelor de acţiune, rămân, ca massă, afară de acţiunile politice ale Ligii. Ei nu pot fi încadraţi ca „massă electorală" în Ligă. Dar unii dintre studenţi pot fi membrii în Ligă şi pot lupta pentru izbânda Ligii, nu numai la alegeri, dar în toate domeniile: religios, economic, cultural, naţional etc. In probleme curat studenţeşti ei sunt solidari, şi vor găsi totdeauna sprijinul Ligii. In chestiuni politice însă studenţimea e divizată. Aci intervin interese familiare şi individuale cari împiedică solidaritatea. Din această cauză s'a ajuns la formula: „studenţimea nu face politică", pentru a evita desbinări în rezolvirea problemelor studenţeşti.

Dacă nu se ţine seama de aceste fapte, se poate lesne întâmpla ca Liga să fie oprită în loc chiar de studenţii cari fac altă politică decât cea a „Ligii..." şi ca înăuntrul „Ligi" să se ciocnească deosebirile de vederi politice ale studenţimi.

Concluzia: *L. A. N. C. trebue să devină un organism politic unitar, întemeiat pe organizaţii puternice şi disciplinate.*

Voiu demonstra, în numărul viitor, necesitatea consolidării L. A. N. C., prin expunerea situaţiei politice din Bucovina.

TRAIAN BRĂILEANU
Profesor la Universitatea din Cernăuţi

Glasul bunului simţ românesc

Invităm pe rătăciţii partidului naţional, cari, spre bucuria duşmanilor noştri şi deci şi a jidanilor, întreţin şi adâncesc deosebirea dintre „Ardeleni şi Regăţeni", să citească următorul articol scris de un fruntaş dintr'un sat din judeţul Someş, să mediteze asupra cuprinsului şi să priceapă că mai multă înţelegere politică şi simţ românesc există în sufletul poporului de la sate din această parte a ţării de cât în capetele pretinse luminate ale aşa zisului partid naţional. Citiţi şi vă ruşinaţi:

Tinerimea studioasă din Beclean jud. Someş a aranjat pe seara anului nou (1—I. 1928) o petrecere cu dans, care petrecere promitea a fi îndeplin satisfăcătoare aşteptării, dacă nu s'ar fi pus leprele aduse de vânturi cu Juda în frunte cu strigătele lor de gewalt, punând pedeci.

Par'că era să imiteze Chievul cu statuia lui Juda, aşa alerga Dl Max Brender, Wolf Grossman, Rosenberg şi alţii ca să poată da palme poporului de baştină.

Dacă nu intervenea devotatul şi zelosul Român Dl Dr. Ioan Bucşa notar public, la Dl Prefect luând răspunderea asupra sa, poate nici nu se ţinea această petrecere, care pe baza că numai între orele 9 şi 10 seara s'a deschis n'a avut succesul dorit.

Stimaţilor Domni cari alergaţi după mandate!, oare n'ar fi mai bine să nu ne tocaţi în cap cu demagogiile D-tră şi a vă discredita unul pe altul că cela sau cela partid e mai bun. Destule dovezi avem noi despre faptele sau mai bine zis isprăvile D-tră cu Moţii şi cu nefericiţii Maramureşeni de care e plină lumea prin cei codri, lăsând prin satele lor numai lepra blestemată.

Credeau nenorociţii Maramureşeni că stăpânirea noastră prin apărarea fiilor crescuţi la sân Românesc, deodată cu bucuria intelectualilor văzând înfăptuit visul de veacuri aşteptat, — le va apăra şi amara lor cârmoajă, şi o va scoate din ghiarele celui mai periculos duşman al Ideiei Naţionale.

Ne umple sufletul de durere când citim că cel mai de seamă Român, Dl Haţieganu cel mai înfocat aderent al partidului naţional şi D-l Dr. Valeriu Roman cu Dl Mircea Djuvara, sunt apărătorii lui Juda. Deaceea Dl Dr. Valeriu Roman în ajunul trecutelor alegeri electorale în vorbirea sa a zis: „I-mi pare rău că am fost în L. A. N. C.", se poate că a fost căutat şi i s'a promis frumosul şi sclipitorul cadou din visteria lui Juda.

Domnilor!, ce e aceea: „Regăţean şi Ardelean?" Noi ştim că chiar în adunarea dela Alba Iulia ţinută în 1, XII 1918 am declarat alipirea noastră la Patria mamă fără condiţii, şi totuşi noi nu suntem Regăţeni? Nu vă aduceţi aminte D-lor de strigătele jurnalelor jidovite prin 1919—20 că „cu ori cepreţ trebuie să facem zizanie

© BCU CLUJ

între Românii Ardeleni şi Regăţeni pentrucă spărgându-le rândurile numai aşa îi putem cuceri, spărgându-le unirea?"

D-voastră apăraţi pe un nemernic care suge sângele nenorociţilor, numai pentru şi de dragul visferiei trecătoare. Nu vă aduceţi aminte de scrisorile lui Lueger Carol în anii 1890, în Reichs-Post că, der Jude muss verbrannt werden?

Din nenorocire citim un alt articol s. a. Dl. Dr. *Boilă* se pronunţă că dacă toţi ar fi aşa, i-ar fi ruşine că e profesor şi Român. Ooare n'ar fi bine să se cerceteze pentrucă poate nici nu e Român. Dlui înfăţişează faptele dela Oradea şi Cluj ca şi când acelea ar fi fost comise numai de regăţeni? — De-şi nu aprob faptele comise, — totuşi vă întreb Dlor cititori — că văzând colegii acelora pe cari nespălaţii duşmani a tot ce este Român îi opăresc cu apă ferbinte nu ar sări în apărarea lor, şi mai ales că ştiu năzuinţa perciunilor că tind să ia viaţa frumosului nostru stat Românesc.

Se vorbeşte mereu de regăţeni şi ardeleni. Oare nu ar fi cu cale ca vre-un domn Parlamentar să pună pe masa ministerială un proiect de lege pentru a pedepsi pe aceia cari folosesc cuvântul de regăţean. Noi ştim că şi ardelenii sunt regăţeni.

Aduceţi-vă aminte Dlor ardeleni de inimă cu dragoste al zişilor regăţeni faţă cu noi ardelenii. Câţi ardeleni au fost scutiţi la sânul dornic de înaintare al ardelenilor, câţi năsăudeni, rogneni şi alte comune nu au aflat uşa deschisă cu toate darurile pământeşti în faţa României. Numai din Beclean şi-au aflat pâne: Rognean Vasile şi Alexa profesori Rebrean şi alţii.

Eu care am fost detaşat la fosta frontieră 12 ani nu pot să ascult strigătele aduse asupra acelor fraţi cari cu sufletul curat şi dragoste ne-au primit totdeauna. Cei mai de seamă bărbaţi din fosta Românie de se întâlneau cu cei mai de jos ardeleni căutau să-i ajute şi să le îndeplinească dorinţele.

Căutaţi Dlor ardeleni şi veţi vedea că ambiţia ardelenilor faţă de semenii lor e cu mult mai duşmănoasă ca a regăţenilor.

Zişii regăţeni sunt de o mie de ori mai de ispravă şi mai miloşi decât ardelenii.

Spaţiul e prea mic ca să vă dau dovezi!

Că este câte unul rătăcit, — se poate, — pentrucă unde este pădure fără uscături?

Domnilor ardeleni!

La strigătele noastre de-a ne apăra, adevăraţii fraţi ai noştri, în 1916 au sărit să ne apere, lăsând pe câmpul de onoare peste 800.000 soldaţi floarea tineretului. Când a ieşit Makensen din ţară aproape toată bogăţia locuitorilor din regat au scos-o lăsând pârjol şi sărăcie. Când am venit dela Alba Iulia în 1 spre 2—XII am dormit în Apahida, dimineaţa au venit de către fosta Românie 7 trenuri aşa de lungi că te urai aşteptând capătul. Pe acestea erau: boi, vaci, oi, cai, gâşte, porci, raţe, găini, scaune, paturi, uşi şi câte altele. Toate acestea le-a suferit numai pentru mântuirea noastră şi ca să puteţi deveni prefecţi, miniştrii şi alţi funcţionari, şi ca să ne scape de la trasul pe roată, de la spânzurători şi temniţă. Şi dvoastră (fără escepţie) îi numiţi venetici străini şi strigaţi ca să iasă din ţară?

Oare poporul Ungurese după ce a pus mâna pe Ardeal, după 1867 când s'a făcut constituţia încă aşa a procedat cu fraţii lor?

Aceia s'au ferit de noi, respective de limba românească. Au adus asupra noastră pe cei mai orbiţi şovini de peste Dunăre şi din Săcuime cari n'au ştiut un cuvânt românesc. De ce nu au numit şi aceia venetici pe cei de peste Dunăre?

D-voastră procedaţi întocmai ca şi zmeul cel cu 12 capete când a zis către Chipăruş viteazul: „Nu mă lăsa a pieri — că nu te-oi lăsa a trăi!"

V. CHENDREANU

Din Ţara Moţilor

Cu ajutorul lui D-zeu şi a bunilor români,

„Jupânul Tischler Mor"
Zis: Regele Munţilor,
Va fi din munţi detronat
Că destul i-a devastat".

Astăzi în 21 Ianuarie 1928 s'a desbătut la judecătoria de Ocol din Huedin marele proces de revizuire a exproprierii domeniilor lui Tischler—Bürger şi improprietărirei celor zece comune de moţi: Vişag, Rogojel, Săcueu, Bociu, Traniş, Valea-Drăganului, Ciucia, Poieni, Lunca-Vişagului şi Bologa.

Comisia de ocol a fost compusă din d. consilier de Curte dr. Onoriu Crucin, învăţătorul pensionat, Gh. Tulbure, agronomul regional Dl Nicolescu şi grefierul Dl Tănăsescu.

Din partea Casei Pădurilor a luat parte Dl Ion Coşei directorul regiunei silvice din Cluj şi Petru Strenc inginer silvic, şeful ocolului din Huedin.

Din partea comunelor au luat parte neobositul apărător şi părintele moţilor, Dr. Amos Frâncu, Comandantul Moţilor din 1918 Dl Emil Şiancu căpitan invalid, toţi primarii comunelor, toţi notarii, afară de notarul Bologanilor, care la pertractarea trecută nici n'a avizat comuna. Toţi delegaţii sătenilor şi peste o sută de ţărani fruntaşi din toate comunele, precum şi un singur preot Dl Virgil Pop.

Au mai fost prezenţi Dl Tudoriu consilier agricol, Dl pretor al plasei Călata, iar din partea studenţilor creştini, Dl Eremiu şi Dl Braicu.

Din partea jidanilor Tischler şi Bürger, a fost jidanul botezat Balázs advocat din Cluj.

După ce Dl Preşedinte deschide şedinţa, ia cuvântul Dl director Coşei, rugând onorata comisie, pe baza opiniei întocmită şi înaintată de domnia-sa să aducă hotărârea.

Dl senator Dr. Amos Frâncu, de asemenea roagă comisia, ca pe baza opiniei înaintate să aducă hotărârea.

Jidanul Balázs apărătorul jidanilor protestează zicând: „Comisia de ocol nu poate aduce o hotărâre asupra domeniilor Tischler—Bürger asupra cărora este o hotărare definitivă a ultimului for, a Comitetului agrar. Cere ca complectare ca pădure şi păşune pentru comunele de mai sus să se exproprieze pădurea Episcopiei gr.-cat. din Oradia etc.

Dl Coşei spune că din pădurile episcopiei se vor da comunelor din Bihor cari şi ele sunt lipsite, şi nu poate da comunelor acestora de faţă pădure şi păşune din judeţul Bihor, până când pădurea lui Tischler—Bürger este situată în hotarul acestor comune, etc. etc.

Dl Senator Dr, Amos Frâncu: „Comitetul agrar a adus hotărîre pe baza rapoartelor dlor inspectori Golgotea uu şi Popescu-Pera şi fiiind că aceşti domni n'au luat contact cu delegaţii comunelor interesate şi nici n'au cunoscut situaţia acestor comune, hotărârea dată nu se poate executa, de aceia a trebuit o nouă cercetare la faţa locului după care s'a făcut o nouă opinie, pe baza cărei rog On. comisie să aducă hotărâre, etc.

După aceasta comisia s'a retras pentru aducerea sentinţei. După aproape două ore, comisia a pronunţat-o, acceptând în total propunerea d-lui Coşei, expropiind în total întreg complexul lui Fischer—Bürger în favorul celor zece comune amintite mai sus.

Când s'a pronunţat hotărârea, din piepturile tuturor ţăranilor moţi, a isbucnit cuvinte de mulţumire, faţă de acei ce le-au făcut dreptate şi faţă de bunii români cari i-au apărat atât cu vorba cât şi cu scrisul. Nu-şi găseau

© BCU CLUJ

îndeajuns cuvinte să mulţumească Onoratei comisii, pentru că şi-au făcut datorinţa de adevăraţi judecători. Mulţumeau din adâncul inimei lor d-lui senator Amos Frâncu pentru că a stăruit la cei în drept, să le repare nedreptatea ce li s'a fost făcut în anul 1926. Mulţumeau adevăratului funcţionar român d-lui director I. Coşei care a avut răbdare şi buna voinţă să steie în munte o săptămână şi să se convingă de adevărata stare a lucrurilor, după care a întocmit proiectul de buna învoială între toate comunele, aşezându-le pe fiecare pe porţiunea ce le compete.

De asemeoea ţăranii moţi şi-au exprimat mulţumirea faţă de conducătorii preţioasei noastre reviste *„Infrăţirea Românească"* singura care s'a ocupat în mod serios de năcazurile lor şi care a cerut şi cere, aproape în toate numerile dela puternicii zilei, uşurarea soartei ţăranului român, săcătuit de către jidani.

Ţăranii de mai sus şi-au exprimat mulţumirea faţă de studenţimea creştină care a luat parte prin doi delegaţi la acest proces arătând prin aceasta, că studenţimea, se îngrijeşte şi de soarta moţilor.

Ţăranii moţi au mai mulţumit şi dlui Căpitan Emil Şiancu care şi azi, ca întotdeauna, a alergat în ajutorul acestora, desinteresat.

Ţăranii acestor zece sate s'au mâhnit foarte mult, pe oamenii partidelor politice pentru că absolut nici unu n'a venit, să vadă ce se va alege de ei. Oare nu le-a fi ruşine să ne mai solicite votul? — zicea un ţăran din Vişag. Ce ruşine?! zicea altul, de ruşine, ar veni aceştia să apere pe Tischler, numai li-e frică de acesta. (arătându-şi ciomagul).

După cum am arătat până aici, cele zece comune pomenite mai sus la primul for au câştigat cauza. Ştim cu toţi că jidanul nu se dă bătut, ci va face recurs la forul al doilea, de aceia în numele acestor zece comune, apelez la toţi bunii români, dacă vor crede că cererea noastră e dreaptă, să ni-o sprijinească şi la forul al doilea precum şi la al treilea.

IOAN POTRA

O problemă agricolă: standardizarea

In sfârşit iată o problemă agricolă ce se va rezolvi. Este o problemă veche, de a cărei necesitate urgentă vedem că s'au pătruns toţi aceia cari cred că ţara noastră mai înainte de toate este — şi trebue să fie — o ţară cu pronunţat caracter agricol.

Este un adevăr axiomatic, nu deajuns înţeles până acum, care ne-a costat mult şi care în fine — ca orice adevăr — a sfârşit prin a se impune.

S'a neglijat agricultura — îndrăznesc să merg mai departe şi spun s'a nedreptăţit — s'a comis o crimă faţă de mulţimea enormă şi anonimă — 80 la sută din populaţia acestei ţări — ţărani — acea mulţime dispreţuită, furnizorul celor 800.000 de eroi, morţi vitejeşte pe câmpurile de luptă, pentruca urmaşii lor să aibă parte de un viitor mai bun — să aibă pamântul lor — udat din belşug cu sângele lor sfânt — să poată munci mai raţional acest pământ — să valorifice real produsul lui şi munca lor istovitoare să fie mai bine remunerată.

Când vedem însă ce s'a făcut, fără voie, orice român de bun simţ, lasă să-i scape exclamaţia: câtă ironie faţă de testamentul acesta sublim al unor eroi!...

Mult trâmbiţata reformă agrară n'a rezolvat decât în parte această problemă — s'a soluţionat latura socială a problemei — există însă ceealaltă, de-o importanţă tot atât de capitală: latura economică.

Oricât s'a crezut că prin înfăptuirea acelei jumătăţi de reformă s'a tranşat chestiunea, realitatea ne-a demonstrat că există la noi, ceeace am putea numi — un cerc vitios — în care se agită implacabil toate rezultatele intenţiilor, cele mai juste, cele mai cinstite, cele mai româneşti.

Vreau să spun că lipseşte acelei majorităţi enorme a locuitorilor acestei ţări — libertatea — nu politică — pe aceasta o are, dar nu uzează de ea conform cu interesele sale — îi lipseşte — *libertatea economică.*

Iată cum îl preocupa, această problemă, pe acela care a trecut în istoria neamului ca cel dintâi Rege al tuturor Românilor, încă de pe vremea când era prinţ moştenitor la coroana României mici.

In discursul său rostit în 1911 la Iaşi spunea următoarele cuvinte memorabile:

„Libertatea economică a ţăranului român trebuie câştigată; numai astfel vom avea şi libertatea lui politică. El le merită pe amândouă; e între noi cel mai bun; nimic din defectele lui nu vine dela dânsul".

Declaraţia de mai sus e valabilă astăzi ca şi acum 17 ani, cu deosebirea că unul din dezideratele de altădată este astăzi fapt împlinit — ţăranul român, prin lege, este liber politiceşte.

Nu interesează aici faptul că ţăranul nostru nu ştie să traducă în adevărata ei valoare această libertate politică, constat însă un lucru: *ţăranul român este tot atât de sclav economiceşte astăzi ca şi ieri* — fondul e acelaş — deosebirea-i numai de formă. Ieri stăpânii erau grecii, astăzi sunt jidanii.

O fi având ţăranul nostru pământul lui — e bine — îl lucrează el cum dă Dumnezeu — nu e tocmai bine — dar când e vorba să-şi valorifice produsele muncii sale, — lucrurile se prezintă deadreptul: rău.

O bandă numeroasă de intermediari — prin fenomenul acela pe care, cu un lux de amănunte ştiinţa economiei politice îl botează — al circulaţiunii — intervin inoperant în calea aceea normală — dela producător la consumator — şi conform mincinoasei legi a retribuţiei serviciilor inexistente — specula — născocită de interesaţi pentruuzul şi legitimarea interesaţilor — permite ca în virtutea ei — această clasă de profesionişti fraudoloşi — să spolieze pe producător — în cazul nostru — ţăranul — de drepturile lui naturale şi inviolabile asupra bunurilor pe cari tradiţionala palmă cu bătături şi sudoarea frunţii le-a produs.

Această clasă de intermediari şi-a îngroşat rândurile treptat, treptat — e şi natural — încât azi au devenit o veritabilă plagă a societăţii româneşti de după războiu. Ea frustează nu numai pe producători, ci şi pe consumatori. Prin aşa zisul ciclu de circulaţie al bunurilor, evident că legea preţurilor acestora stă în raport direct proporţional cu numărul de mâini prin cari a trecut respectivul bun în drumul lui natural dela producător la consumator. Deviza modernă sună: minimum de intermediari.

Intermediarii au fost mai necesari altădată; tendinţa actuală este în a-i înlătura. Pentru ce?... Pentrucă au abuzat de rolul lor — i-au pervertit funcţiile, menirea — deci sunt inutili şi nu numai atât — dăunători — în procesul acesta de circulaţie al bunurilor între cei 2 poli ai activităţii umane: producţia şi consumaţia — care cu cât este mai scurt, mai redus, mai simplist, cu atât face ca preţul de cost — respectiv — preţul de consumaţie — să fie mai scăzut — deci obiectul tuturor: viaţa să fie mai ieftină.

Situaţia actuală nu poate dăinui — e contrarie oricăror principii de justiţie — privilegiile şi nici asupririle nu se pot prelungii la infinit.

Am avut ocazia să studiez anteproiectul de standardizare al cerealelor şi mi-a făcut impresia că tocmai această viitoare lege va curma pentru totdeauna, o situaţie din cele mai dăunătoare.

Natural că problema nu se va rezolva în complexitatea ei — este cu

© BCU CLUJ

mult mai vastă decât ne închipuim. Angrenajul vieţii noastre agricole are nevoie încă de multe piese ca să putem pronunţa cuvântul de „perfect".

In ce priveşte operaţiunile de tehnică agricolă suntem încă mult înapoiaţi. Agricultorii noştri aşteaptă ca statul să abroge regimul acesta de strangulare economică a celei mai importante ramuri de producţie — specific românească — agricultura.

Se face astăzi atâta paradă de naţionalism — toate partidele noastre politice îşi zic mai întâi de toate „naţionale" — se debitează în toate ocaziile cuvinte umflate, fraze răsunătoare, dar cu ele rămânem. Retorism mult, substanţă puţin...

Că agricultura trebuie încurajată efectiv, dovadă palpitantă, susamintitul anteproect. Se vede că s'a ajuns peste tot, la concluzia mărturisită cu o francă sinceritate, de cea mai proeminentă personalitate agrară dela noi, dl C. Garoflid, fost ministru al Agriculturii şi Domeniilor — în prefaţa volumului său de „Păreri economice şi financiare", că „adevăratul naţionalism economic trebuie că înceapă cu sprijinul agriculturii".

Standardizarea, clasificarea, certificarea şi warantarea cerealelor nu sunt de provenienţă aşa de recentă cum ar voi să ne învedereze unii interesaţi — în St. Unite ale Americei, au o vechime de câteva decenii. Toate la un loc compun problema propriu zisă de întrepozitare, deşi în aparenţă operaţiunile sunt cu totul distincte.

Se vor concentra — în limita posibilităţilor la început — stocurile de cereale în centrele mai importante unde se va face clasificarea lor în tipuri.

Standardizarea are de scop de a stabili în fiecare an tipurile diferitelor categorii de calităţi pentru fiecare speţă, tipuri reprezentate prin mostre numite „standard" şi cari vor servi ca bază la clasificarea cerealelor.

Clasificarea se face la primirea cerealelor, luându-se ca termen de comparaţie, tipurile „standard". — La depunerea cerealelor, deponentul va primi din partea administraţiei de întrepozitare, un certificat, constatând efectuarea depunerii, indicând cantitatea, speţa, categoria calităţii, clasa şi alte indicaţiuni de ordin administrativ.

Incontestabil că prin această schimbare radicală, situaţia agricultorului nu va fi tot atât de rea ca până acum. De unde azi, producătorul e forţat să-şi vândă cerealele, de cele mai multe ori pe nimic, nu tot aşa va fi şi în viitor. Ţăranul nostru neavând un hambar, unde să-şi păstreze roada muncii sale, nu va mai fi silit s'o vândă pe nimica toată — acelei bande de trântori cari se lăfăiesc în munca cinstită, munca sfânta a acelora cari şi-au apărat glia lor scumpă, dealungul veacurilor, cu preţul sângelui lor.

El îşi va depune produsul muncii sale în hambarul comun pus direct sub supravegherea statului. Ţăranul român nu va mai fi obligat să vândă la orice preţ grânele sale — el va avea facultatea să aştepte un preţ mai omenos, mai just, mai favorabil.

Dacă eventual ar avea trebuinţă de bani şi n'ar voi să-şi vândă cerealele pe un preţ care nu-i convine — prin operaţiunea de warantare, el va avea posibilitatea să-şi procure banii necesari prin gajarea warantului la instituţiile bancare.

Va voi el să valorifice grânele — o poate face foarte lesne — nu trebuie să umble cu mostre — e suficient să prezinte certificatul de depunere pentruca eventualul cumpărător să aibă cunoştinţă de calitatea mărfii a cărei cumpărare o tratează.

Se vor înlătura astfel imense piedici în defectuoasa funcţionare a comerţului actual de cereale şi cu această ocazie se vor face 3 lucruri deodată: ţăranului i se va da realul şi legitimul său drept asupra produselor muncii sale, consumatorul va mânca o pâine mai ieftină. Şi ca un corolariu firesc: se va începe măturarea acelor paraziţi cari actualmente printre marii cerialişti sunt 90 la sută jidani şi cari până acum n'au trăit decât din exploatarea acelui isvor de nesecată energie naţională — ţăranul român.

O eră nouă se arată la orizontul vieţii noastre sociale — aplaudăm cu frenezie — mâna de ajutor ce se va întinde ţărănimii noastre, ajunsă în sapă de lemn — însă până la un punct — şi să ne explicăm scepticismul.

Am avut ocazia să vedem cum cele mai justificate intenţii în teorie, s'au transformat într'un chip de necunoscut, în practică.

Adevărul că un ambalaj excelent nu învăleşte totdeauna o marfă la fel, ne face să ne gândim anticipat — poate pe nedrept — şi la rezultate incompatibile cu intenţia iniţială.

Intenţia merită toată lauda şi eu personal n'aştept decât ca rezultatele practice să confirme speranţele legitime cari se pun în acest început de rezolvire efectivă a crizei noastre agricole, căreia ca bun român — mai presus de toate — îi doresc succesul cel mai nebănuit...

Gheorghe I. Popescu,
Student — Academia Comercială.

Mare scandal şi senzaţie în Gherla

Falimentul unei bănci. Cum înşeală doi Evrei pe Români? In atenţiunea Dlui Ministru al justiţiei

Mult se plâng Evreii în ţară şi'n streinătate de revoltele studenţeşti; dar tot atunci nu'ncetează a-şi bate joc de români prin fel şi fel de manevre viclene.

Astfel „Banca Comercială" din Gherla în fruntea căreia au stat doi Evrei a păgubit o mulţime de ţărani şi meseriaşi români, ducându-i la sapă de lemn. Ca să-şi poată realiza acest plan meschin, s'au aşezat cu banca în cel mai pompos şi seducător palat din piaţă, au ales în direcţiune pe cei mai bogaţi armeni; iar pe lângă aceştia ca mai uşor să poată trage în smâc pe ţărani au luat în direcţiune şi trei români cu trecere în oraş şi jur. Astfel constituiţi au realizat câştiguri enorme, luând dobânzi foarte mari de peste 40%. Cu toate acestea spre mirarea tuturora, banca dă faliment, periclitând depunerile de milioane ale ţăranilor şi meseriaşilor români.

Direcţiunea probabil a produs falimentul premeditat şi cu intenţia de a păgubi pe depunători, dovadă că înainte de a falimenta cu câteva zile, agenţii băncii umblau şi făceau oferte chiar în scris, spre a câştiga depuneri, promiţând procente exagerate. In urma acestor reclame, românii şi-au depus banul la această bancă pentrucă în scurt timp să şi-l piardă.

Membrii direcţiunei, mai toţi cunoscători de legi, ca să dea falimentului un aspect legal, au votat unei fabrici de cărămidă, care era tot proprietatea lor, un împrumut de 5 milioane deşi fabrica nu plăteşte nici 2 milioane.

Unui depozit de spirt — care iarăşi era proprietatea lor — i-au votat fără acoperire 2 milioane. Unor evrei cointeresaţi iarăşi milioane.

Apoi şi-au votat reciproc salare neînchipuite de mari; aşa directorul avea 36 mii lei lunar. Mama directorului primea arândă dela bancă 10 mii lei lunar pentr'un brevet de beutură, ce ea l-a primit dela stat gratuit. Şi câte şi mai câte ilegalităţi ştiute şi neştiute s'au întâmplat la aceea bancă.

Astfel au păgubit cei mai bogaţi oameni din Gherla, pe o mulţime de ţărani şi meseriaşi români.

Un om sărac plângând spunea, cum şi-a vândut toată averea şi-a depus-o la bancă, ca mergând cu soţia la Bucureşti să mai câştige şi să-şi poată plăti o casă cumpărată. O servitoare îşi blăstăma stăpânul armean, care de ani de zile i-a depus simbria la bancă şi acum nu primeşte nimic din acei

© BCU CLUJ

bani. Un alt om muncind din greu în America, a câştigat şi trimis la această bancă 400 mii lei şi acum femeia-sa umblă bocindu-se pe străzile Gherlei fiind sfidată de evrei care au păgubit-o. Cazuri dureroase sunt sute, din care cauză lumea e foarte revoltată.

Evreii cari au suferit pagube din cauza unor incidente, de ei provocate, sunt despăgubiţi de stat, dar pe Românii păgubiţi de Evrei, cine-i va despăgubi?

Este rugat d. Ministru să asculte glasurile desperate ale oamenilor păgubiţi şi să binevoiască a ordona să se trimită o anchetă aspră, care cercetând riguros poziţie de poziţie să afle cum s'a produs acest faliment fraudulos.

I. BUNEA înv. din Gherla (Someş)

Pentru onor, descoperiţi!

Da, luptători ai svasticei, descoperiţi-vă în faţa unui mormânt proaspăt, şi salutaţi! E o jertfă nouă. In ziua de 26 Ianuarie a. c. a fost înmormântat în satul său Pâhneşti din judeţul Fâlciu trupul studentului teolog Teodor Voloacă. Acela pe care unele ziare îl dăduseră dispărut în urma întâmplărilor dela Oradea. Lucrurile s'au petrecut astfel:

Când Jidovimea din Oradea-Mare — exasperată de manifestaţia liniştită şi demnă a studenţimii — a început provocările, aruncând de sus cu apă clocotită, cu sticle şi cu pietre, atunci a fost lovit în cap şi studentul Teodor Voloacă. Din învălmăşeala, care a urmat, a fost scos pe neobservate şi dus la spital. Studenţii prieteni, la plecarea din Oradea, observând lipsa lui şi neştiind, că este la spital, au anunţat dispariţia lui. După plecarea studenţilor, văzându-se la spital, că e probabilă o meningită traumatică, a fost expediat pe tăcute la spital în Bucureşti. Acolo, în suferinţi groaznice, a murit.

Părinţii au fost uşor convinşi, ca să i se transporte corpul în satul natal spre înmormântare. Deci, în tăcerea nopţii, a fost pornit din Bucureşti cu un automobil şi l-au adus tocmai lângă Prut în judeţul Fălciu. A fost petrecut la groapă de sătenii lui şi şi de 6 studenţi, cari fiind la Huşi, au aflat **întâmplător** *de înmormântarea colegului lor. Şi atât!*

Comparaţii şi comentarii? De prisos! Jidanii socot doar că va veni ziua, când naţia românească însăşi va fi îngropată la fel: Pe tăcutele şi pe furiş! Evident cu concursul politicianilor jidoviţi.

Luptători ai svasticei, salutaţi şi nu uitaţi!

ION ZELEA-CODREANU

Răspuns la un atac

Din lupta Maramureşului cu Jidanul Groedel

Domnule Director!

Apărând în Nr. 2 din ziua de 15 cor. al revistei de sub conducerea D-voastră un articol în continuare: „Marele proces al Românilor din Maramureş" semnat de Dr. Vasile Filipcsuk — articol, ce conţine între alte neadevăruri, cele mai ordinare şi mincinoase, atacuri la adresa mea.

Şi fiind provocat să răspund acestor desgustătoare fraze — din cari exală mirosul alcoolului consumat de autor — din partea Redacţiei revistei D-voastră, pe de o parte, iar pentruca să arăt opiniei publice a lumii cititorilor acestei reviste şi pentru a demasca aceasta sinistră personalitate în faţa publicului, pe de alta parte, — rog să daţi loc între coloanele revistei de sub conducerea D-voastră următoarelor:

Atacurile impertinente, ale acestui monstru, au început în contra mea, în luna Februarie cor. când ca preşedinte al Composesoratului comunelor Vişăul de sus şi mijloc — *pârât* de către firma fraţii Grödel am fost citat în faţa Inaltei Curţi de Casaţie.

Că, în al cui interes am lucrat şi lucrez de mai bine de 24 ani, martori sunt toţi locuitorii comunei Vişăul de sus şi în special credincioşii români, al căror preot sunt dela acea dată neîntrerupt şi starea mea materială, care este aceeaş. sunt sărac, trăiesc retras şi modest, înconjurat de stimă şi bucurându-mă de încrederea tuturor oamenilor de bine şi cinste.

După data de 4 Februarie cor. când şedinţa Inaltei Curţi de Casaţie din cauza boalei refentului D-lui Dr. Victor Şandor, s'a amânat pentru mai târziu — acest prototip al depravării omeneşti, al moravurilor de după război, a răspândit în Vişău şi a dat publicităţii într'un număr al fituicii clujene „Patria" un articol, prin care afirma, că subsemnatul aşi fi intervenit pentru Groedel la Dl Iuliu Maniu, care însă m'a dat afară.

Intrebat de mai mulţi, dacă a fost de faţă la aceasta scenă între Dl Maniu şi subsemnatul, el răspunde, că Dl Maniu i-a spus.

Şi pentru a demasca pe de-a-ntregul aceasta secătură, am adresat o scrisoare în acest senz D-lui Maniu, care a binevoit să-mi răspundă următoarele: „Preaonoratului Domn protopop Victor Steţiu în Vişăul de sus. Prea Onorate Domnule Protopop! La întrebarea D-voastră vin a Vă răspunde, că nu aţi fost la mine şi nu mi-aţi adresat în nici un fel o rugăminte. Pe Dl Filipciuc îl cunosc de un om perfect onorabil, trebuie să fie o neînţelegere, deoarece, cu nimănui nu i-am afirmat contrariul celor de mai sus. Cu stimă Iuliu Maniu".

Şi după cum corespunde adevărului afirmaţiunea de mai sus alui Filipcsuk, întocmai la fel sunt drepte şi cealalte lămuriri cu privire la istoricul şi procesul Composesoratului, şi interesul purtat de el faţă de popor nu este altceva, decât un văl asupra lugubrelor sale machinaţiuni pe spinarea ţăranului, după cum voiu dovedi mai jos.

In intervenţia mea cu privire la închierea contractului între Rappaport pe de o parte şi composesorii pe de altă parte, pot să zic, că, subsemnatul am fost singurul, care am lucrat în *contra* încheierii acestui contract şi am îndemnat încât mi-a fost cu putinţă locuitorii comunei Vişăul de mijloc — amici politici de altfel cu Filipcsuk — să se abţină dela o asemenea convenţiune şi să nu vândă lui Rappaport porţiunile lor de pădure şi a Bisericilor.

Şi acuma îl întreb: care din noi, eu sau el, a fost acela, care apărând interesele locuitorilor din Petrova — satul lui natal — când Rappaport construia linia ferată pentru exploatarea pădurei doamnei Ionas — eu sau el, a fost acela care a părăsit consătenii săi şi rudele sale pentru un mizerabil „şperţ" de lei 5000?

Şi când în Vişăul de sus şi Vişăul de mijloc se făcuse cu înverşunată propagandă pentru acţiunea lui Rappaport, de ce nu a stat alături de mine, în ajutorul ţăranilor, ci a tăcut, ca porcul în cucuruz? Iată de ce! Iată un model de o perverză fătărnicie! Pentrucă se bucurase de o leafă, ce o ridica lunar dela Rappaport şi numai atunci se complace în rolul de „apărător al intereselor ţăranilor" când aceasta leafă de „Iuda" i s'a sistat după transacţia dintre Rappaport şi Groedel.

Şi cine a petractat cu reprezentanţii firme „Groedel şi au şi căzut de acord invoindu-se în o sumă oareşcare, pentruca să retragă recursurile la Casaţie, eu sau el şi amicii lui hrăpăreţi? Acest târg încheiat gata în teorie — intervalul în care Filipcsuk et Comp. nu fac nici un gest contra lui Groedel, ci tac orbiţi de mirajul considerabilului „şperţ" — nu s'a efectuat însă din cauză, că Groedel nu voise să depună imediat suma statorită.

Să răspundă Filipcsuk la aceste fapte concrete, la aceste lucruri dovedite. Să răspundă! Să le nege, dacă poate!

Chestiunea Camposesoratului — dându-mi demisia definitiv şi irevocabil

© BCU CLUJ

din calitatea de Președinte, încă în luna Martie cor., în ce calitate am fost reales înainte, în repetate rânduri, uneori chiar contra voinței și fără știrea mea. în fața unanimelor și insistentelor rugăminte a trebuit însă să primesc — nu interesează de loc. Interesul bisericii mele însă îl voiu proteja și pentru mai departe și cât prețuește — mai mult sau mai puțin — acaretul de acum, ca cel din 1911, martori sunt credincioșii parochiei mele, în număr aproape de 4000, cu asentimentul cărora s'a efectuat schimbul în 1925.

Cu privire la cele composesorale doar, mai adaog atât, că, biserica parohiei mele a fost ridicată pe cheltuiala credincioșilor și nu a Composesoratului, care nici odată, un singur ban — decând sunt preot, — nu a dat în nici un chip și dub nici o formă în folosul bisericii mele.

Despre veniturile de milioane ale Composesoratului — visul lui Filipcsuk — vorbește clar, bilanțul anual al Composesoratului, care abia poate suporta — din lipsa exploatării — chiar cele mai necesare cheltuieli, dacă nu-l face cu deficit.

Incă un lucru: Printr'o sentință favorabilă din partea Casației din totalul de 27.000 jug. cad., cât este averea Composesoratului, prin segregare românii ar primi 17.811 jud. cad., nemții 2796 jug. cad., iar jidanii 6393 jug. cad. Deci creștinilor le-ar veni 77.40% din totalul Composesoratului, evreilor însă numai 22.60% , între cari este și Groedel, deși după confesiune creștin.

Și acuma îmi permit să trec la persoana mea, ca om și ca slugă al Bisericei.

Că Dl N. Iorga, cum m'a caracterizat sub vremea maghiară, lucrul lui. Opinia publică românească chiar, de atunci nu a găsit nimic de vestejit în atitudinea mea în urma articolului amintit al D-lui Iorga, în care de altfel nu se găsește nimic rău pentru mine din punct de vedere al ținutei mele politice.

Nu m'am închinat și nu mă închin, decât Dumnezeului adevărat din cer. Da, se găsea în biserică un tablou — nu Szent László — ci Sf. Stefan, acela, care s'a câștigat în fața lumei întregi — din toate timpurile, calitatea de Sfânt, în urma unui aport de mai multe milioane de suflete, în sinul creștinizmului, tablou — așezat în nava bisericei încă de preotul Mihalca în anul 1876, când subsemnatul încă nici născut nu eram. Pentruce n'ar fi putut sta în Biserică? Comite oare o crimă contra neamului său, ungurul de pe teritorul României de azi, dacă ar așeza în biserica sa tabloul oricărui Domnitor sau un mare Român, care a adus reale servicii creștinității? Cred că nu.

Că mama mea a fost fică de ungur, cred că nu i-a fost păcat, ba din contră, un mare merit pentru ea — fie iertată, că a murit — crescându-mă preot Român". Dealtfel din pag. 8, 227, 469, 629 ale volumului „Diplome Maramureșene" de J. Mihalyi ed. 1900 rees: clar originea românească a familiei mamei mele.

Am fost și sunt Român — fiind descendent al unei vechi și nobile familii românești din Maramureș (com. Berbești) din secolul al 14 și în baza aceasta, cred, că, mai multe drepturi am să figurez între români (ce calitate nici un fapt din viața mea nu a diminuat-o) decât un oarecare „csuk", al cărui bunic s'a strecurat în valea Vișeului încă îmbrăcat în „cioareci roșii" (port național al rușilor) din Iabia!

La „beție" numai atâta: nu eu, ci el e acela, care a ajuns în halul de a fi obiectul de râs al copiilor de stradă din Vișeu, când turmentat zilnic măsură în lat străziile Vișăului și nu eu, ci el este acela, care numai grație unei sticle de alcool oferită de cârciumar a putut fi îndemnat — (ca și poporul la târg) să părăsească în plină zi localul cârciumei (și asta în repetate ori!)

„Jocul de cărți", pentru scandalizarea poporului nu știu de unde îl scoate, când nu obișnuesc să merg la nici un local public.

„Negligarea slujbelor" „demoralizarea credincioșilor" etc... pot să o mărturisească credincioșii mei, pe cari de 24 ani încontinuu îi păstoresc.

In ce privește contractul între preotul Andreiu Coman și notarul Rottschild din Moiseiu, Filipcsuk confundă două fapte absolut separate. Și anume:

In contractul referitor la butinurile din pădurile bisericești și comunale subsemnatul nu am avut nici un rol activ, căci acest contract a fost înaintat Episcopiei prin mine, ca imediat superior, în urma opinei și părerii dlui dr. Iuga Găvrila deputat național-țărănist, ca advocat al Bisericei din Moiseiu, care personal a informat pe Episcop despre această interprindere. Deci orice responzabilitate s'ar resfringe asupra dlui Iuga, ca autor moral al susnumitului contract. Dealtfel comuna Moiseiu simțindu-se lezată prin acest contract, a intentat din nou acțiune în Justiție.

Cât despre rolul Dlui Iuliu Coman pretor și subsemnatul, acesta a fost următorul: Preotul și notarul din comuna Moiseiu, în urma unei stări de dușmănie personală, ce aveau unul față de celalalt și care se manifesta în fel de fel de reclamațiuni — motivate ori nemotivate — au convenit printr'un act scris de a nu mai persista în aceasta — spre a nu-și creia unul celuialalt rea atmosferă. Această convenție între susnumiții a fost vidimată de pretorul Iuliu Coman și subsemnatul, ca șefi erarchici ai părților.

Toate ale lui, sunt grosolane minciuni, ce numai din gura și peana unui individ cu lipsă totală de cel mai elementar bunsimț pot eși.

De altcum despre toate aceste și mai multe de cât aceste, m'a insinuat și Episcopului meu și fiind provocat la declarație, o am și dat și am cerut contra mea anchetă disciplinară în acest senz — provocându-mă la credincioșii mei, ca la martori, dar nu la acei, cari preferă casei lui Dumnezeu pivnițile și cârciumile evreești.

După ancheta cerută de mine însumi, voiu căuta dreptul meu prin Justiție.

Greșești Dle „csuk", că frățiorul „Șandor" al Dtale nu va ajunge niciodată preot în locul ocupat de mine, precum te-ai exprimat în fața unui preot din tractul meu!

Că, cum și unde mi-am ținut vorbirea de program în vederea alegerilor, atât: eu nu aveam nevoie de votul mulțimei, căci am fost candidat al Consiliului și apoi cum puteam să vorbesc evreilor într'o limbă ce ei, în majoritate nu o cunosc — maghiară — din lipsa de contact continuu cu ungurii, chiar în epoca fostei dominațiuni maghiară?

In sinagoga lor nici odată nu am intrat, discursul de propagandă în interesul partidului, căruia aparțin, l'am ținut pentru ei *românește* în curtea școalei lor confesionale.

Incă un lucru: Numele meu este „Stetiu" și nu „Stetz" — dovadă toate actele mele, dela certificatul de clasa I-a primară (anul 1886) până la diploma, ce-mi conferă titlul academic (anul 1903), nu ca al lui Filipcsuk, care uzurpează sufixul „ciuk" romanizat decât dela 1919 încoace.

Și acuma termin cu aceea că toate cele conținute în articolul mai sus amintit, cât și cele anterioare, cu privire la persoana mea, sunt cele mai obraznice minciuni și durere, că sunt — să-i zicem oameni — cari fără cea mai mică picătură de conștiință de om sunt departe — foarte departe de aceea, ce se numește „caracter".

Primiți vă rog domnule Director asigurarea stimei mele.

Vișăul de sus, la 23 Nov. 1927.

VICTOR STETIU
protopop, asesor consistorial, senator

Fiecare Român cu suflet curat să nu uite a se abona la acestă revistă, care luptă pentru scăparea Neamului de liftele Jidane!

© BCU CLUJ

Scandal bancar

Un fapt este unanim constatat, că băncile noastre se pretează la operaţiuni cu cel mai acut caracter speculativ.

Sunt şi excepţiuni, dar ele nu infirmă regula.

O avalanşe de falimente miraculoase a pus pe gânduri şi pe cei mai aprigi apărători ai completei libertăţi bancare.

Conform acestei constatări, oricine ar înclina să creadă că trecem printr'o grozavă criză economică. Criza există — nimeni n'o contestă — există o criză de loialitate în lumea afacerilor — există o criză a capacităţilor.

Elementul jidănesc şi-a manifestat şi aici caracterele perverse ale rassei — a introdus acea nuanţă de fraudă în domeniul comercial, provocând cataclismele, ale căror martori suntem şi cari au târît cu ele un cortegiu imens de influenţe nefaste.

Bunacredinţa şi naivitatea marelui public i-a cocoţat sau tolerat în fruntea instituţiilor noastre bancare, pe cari n'au întârziat să le exploateze în folosul personal.

Cazul directorilor jidani dela Sighetul Marmaţiei ilustrează afirmaţia mea: când afacerile produceau un randement superior, operaţiunile se trececeau în contul lor — când afacerile nu reuşeau, rezultatul se trecea în contul băncii.

Evident că bilanţul anual nu putea să ofere beneficii reale şi iată pentruce într'una din valoroasele sale prelegeri, un reputat profesor al meu spunea că *„directorii unor anumite asiende bancare operează mai rău ca 'n codrul Vlăsiei"*.

Mai există şi alte operaţiuni obscure, pe cari acei directori frauduloşi le-au practicat în execiţiul destructivei lor activităţi. Dacă vedeau că afacerile nu prea rentau — după cum nici nu puteau să renteze — recurgeau imediat la mijloace necinstite.

Ademeneau depunerile marelui public prin dobânzile mari ce le ofereau — îşi făceau suma — şi cu ajutorul mijlocit al artificiilor de contabilitate se prezentau cu faţa senină şi asiguraţi să depună registrele unor afaceri cari n'au vrut să le surâdă.

Indulgenţa şi nesuficienţa codului nostru de comerţ nu încadra în vre-unul din articolele sale această escrocherie patentă, ai cărei autori liberi apoi îşi exercitau şi mai departe această profesie de valoare nedefinită precis de codul comercial.

Falimentul este cea mai mare nenorocire ce poate cădea pe capul cuiva — aşa gândeşte românul — jidanul nu crede la fel.

Înainte vreme când o mamă voia să-şi blesteme copilul îi spunea: „Date-aş prin târg cu nasul tăiat" (pedeapsă ce se aplica pe vremuri falitor) — blestemul cel mai grozav era ca să ajungi falit.

Jidanii nu sunt de aceeaşi părere: în relaţiile lor intime, ei calculează stadiul îmbogăţirii lor frauduloase după numărul de falimente pe care un consângean de al lor a putut să opereze.

Este o pervertirea moravurilor noastre comerciale, de care în fine s'au sesizat şi guvernanţii nostri. Legea pentru reglementarea comerţului de bancă este o tentativă platonică pentru distrugerea racilei bancare.

Legea este un paliativ — ea trebue să conţină dispoziţii precise şi categorice.

Ne trebue o lege mai aspră, mai drastică...

Un observator atent

INFORMAŢIUNI

Spitalul Moţilor. O întrebare guvernului. Opinia publică din Ardeal, se agită în mod crescând pentru faptul că după zece ani dela Unire, încă nu s'a întemeiat spitalul Moţilor, promis de toate guvernele, pe când Crucea Roşie ungară fără autorizaţie legală, în contra Constituţiei menţine în Cluj un sanatoriu clandestin subt numele Elisabetha Maria. Această proprietate a Crucii Roşii ungare trebuia să revină prin intervenţia statului român, *Crucii Roşii române*, conform convenţiei de la Geneva, menţinută de tratul de pace. Aducem la cunoştinţa opiniei publice, că acest sanatoriu clandestin este speculat actualmente de un grup minoritar, în fruntea căruia stă *Jidanul Steiner*. Ce zice guvernul, sesisat în aceasta chestiune de însăşi M. S. Regina Maria? Vom reveni cu documente edificătoare.

I. C. CĂTUNEANU

*

O simplă întrebare către Comitetul „Astrei". Ce s'a făcut cu fundaţiunea Doamnelor Bădilă şi Moldovan, pentru un cămin studenţesc universitar în Cluj, conform testamentelor autentificate la notarul public din Sibiu.

Aşteptăm răspuns.

O delegaţie de studenţi

*

Bucurii cari compromit. De când naţional-ţărăniştii au ţinut întrunirea lor la Iaşi, Jidanii s'au obrăznicit. Veţi întreba de ce? Jidanii răspund: *Pentrucă vin ai noştri la putere.* Iată domnule cititor cine este partidul naţional-ţărănist. Bucuria nestăpânită a Jidovimei îl pune în adevărata lumină.

*

Constatăm cu plăcere că „Generaţia nouă" din Cluj îşi urmează regulat apariţia, cu toată înscenarea de discreditare a unuia dintre conducători. Era firesc să meargă înainte, când ştiut este că sufletul conducerii nu se îndoaie şi nu se pleacă. Onoare celor cari îl reprezintă.

*

Un pic de bun simţ, Domnilor naţionali-ţărănişti! Aflăm că emisarii partidului naţional ţărănist, în activitatea lor de a împiedeca realizarea împrumutului extern prin discreditarea ţării în marile Capitale ale Occidentului, au mai găsit un preţios aliat: pe faimosul comunist şi calomniator recidivist al României, pe *H. Torrès*, care în zilele trecute (vezi „Universul" dintre 1 şi 4 Februarie) ne-a bârfit, insultat şi ameninţat la Paris, ca orice slugă jidovească. Emisarii partidului naţional-ţărănist, întâlnindu-se în maşinaţiile lor negative cu astfel de elemente internaţionale, nădăjduesc să îndrepte relele, de care suferă actualmente ţara, uitând următoarea întrebare a lui Eminescu:

„Când pe calea rătăcirii
„Nu te poţi opri pe tine,
„Cum putea-vei pune capăt
„Rătăcirilor streine?"

*

Jidanilor nu le convine. Chestiunea standardizării cerealelor a devenit o chestiune de viaţă şi moarte pentru *Camora* imensă de vampiri cari s'au adăpat până acum nesupăraţi din produsul muncii cinstite a celor 13 milioane de ţărani români.

Guvernul s'a sesizat de această hoţie deghizată, iar anteproectul de standardizare al cerealelor cuprinde tocmai măsurile ce se vor lua în viitor, pentruca ţăranul nostru să nu mai fie speculat cu atâta nerusinare.

Gălăgia interesaţilor e o dovadă palpabilă, că lovitura ce se pregăteşte, atinge tocmai partea sensibilă. Toate criticile ce se aduc sunt numai de formă, fondul e bun, intenţia e din cele mai româneşti.

Jidanii vor să intimideze, vor să inducă în eroare prin larma obraznică a ziarelor lor.

Desigur că majoritatea enormă şi dezinteresată a acestei ţări — cei cari vor să-şi valorifice mai bine produsul lor şi cei ce vor să mănânce o pâine, mai ieftină — nu va lua în seamă declaraţii, ca ale Jidanului cerealist „rumun" *T. Weissbuch*, care vrea să demonstreze că această măsură — standardizarea cerealelor — care aiurea

© BCU CLUJ